

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, 01103, тел. (044) 200-08-27,
тел.техн.підтримки (044) 200-06-94, тел.гарячої лінії (044) 200-08-29,
тел. повідомлень про корупцію (044) 200-06-91,
офіційний вебсайт: www.nazk.gov.ua, e-mail: info@nazk.gov.ua

**Президентові України
Володимиру ЗЕЛЕНСЬКОМУ**

Шановний Володимире Олександровичу!

На сьогодні частиною національного законодавства України є Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції, відповідно до статей 5 і 6 якої кожна Держава-учасниця забезпечує наявність органу, який розробляє й здійснює ефективну скоординовану політику протидії корупції.

В Україні таким органом є Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство), яке згідно з ч. 1 ст. 4 Закону України «Про запобігання корупції» забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику, до якої належать й заходи, спрямовані на забезпечення дотримання механізмів фінансового контролю за статками публічних службовців під загрозою застосування кримінальних покарань.

Конституційний Суд України 27 жовтня 2020 року ухвалив Рішення № 13-р/2020, яким по суті скасував кримінальну відповідальність за неподання декларації та подання завідомо недостовірних відомостей у ній.

Сьогодні, 4 грудня 2020 року, Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» (далі – Закон).

Як свідчить аналіз положень статей Закону, умисне неподання суб'єктом декларування декларації (ст. 366³ КК України) або ж умисне внесення ним до декларації завідомо недостовірних відомостей, якщо вони відрізняються від достовірних на суму від 500 (близько 1 млн грн, що вдвічі більше за аналогічний поріг, що мав місце у скасованій ст. 366-1 КК України) до 4000 (близько 8 млн грн) прожиткових мінімумів для працездатних осіб (ч. 1 ст. 366² КК України), належатимуть до кримінальних проступків, тоді як до прийняття згаданого Рішення вони належали до злочинів та могли каратися позбавленням волі.

Послаблення санкцій за вказані діяння не дозволить забезпечити досягнення мети покарання (ч. 2 ст. 50 КК України) – виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами, оскільки після відбуття покарання, наприклад після сплати штрафу, особи, засуджені за вчинення кримінального проступку, визнаватимуться такими, що не мають судимості (п. 2¹ ст. 89 КК України).

Таким чином, у разі неподання декларації або зазначення у ній недостовірних відомостей, які відрізняються від достовірних на суму до 8 млн грн, публічні службовці після сплати штрафу зможуть продовжити перебувати на займаних посадах, оскільки не вважатимуться такими, що притягалися до кримінальної відповідальності.

До того ж «переведення» зазначених діянь з категорії злочинів до категорії кримінальних проступків надає можливість уникнути кримінальної відповідальності через застосування інституту звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям (ст. 45 КК України), що позначиться на ефективності протидії корупції в Україні.

У свою чергу стосовно покарання у виді обмеження волі, яке може призначатися за умисне внесення недостовірних відомостей на суму понад 8 млн грн (ч. 2 ст. 366³ КК України), варто зазначити, що цей вид покарання призначається судами нечасто, з огляду на мізерну кількість кримінально-виконавчих установ, у яких може забезпечуватися дотримання умов виконання цього покарання. До того ж і умови для осіб, які вчинятимуть відповідні злочини, виглядатимуть вкрай м'якими, оскільки відбуття цього покарання здійснюється в установах відкритого типу без ізоляції від суспільства.

Зарубіжний досвід щодо призначення покарань за подібні злочини свідчить про те, що позбавлення волі за їх вчинення є типовою міжнародною практикою. Так, у Франції за неправдиві дані в декларації передбачено позбавлення волі на строк до 3 років, у Польщі – на строк до 5 років, у Литві – на строк до 8 років.

Варто також звернути увагу на те, що дієві санкції за недекларування є основою для забезпечення відповідальності за незаконне збагачення, яка була поновлена у КК України (ст. 368-5 КК України) за Вашою ініціативою.

Крім того, цей Закон не враховує положень ініційованого Вами законопроектів № 4434 від 27.11.2020, законопроектів Голови Верховної Ради України та представників 6 з 7 депутатських груп (№ 4304 від 02.11.2020), № 4301 від 02.11.2020 (Геращенко І.В. та інших народних депутатів), № 4307 від 02.11.2020 (Тимошенко Ю.В.).

У зв'язку з наведеним просимо застосувати до вказаного Закону право вето відповідно до п. 30 ч. 1 ст. 106 Конституції України.

З повагою

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр НОВІКОВ

